

base menys arbitrària.

Ramel, -ell, V. *Rama* (II) *Ramer*, V. *Rama* (I) *Raminyó*, V. *Ramió* *Ramis*, ape. a *Ramió*

RAMIÓ (o *Raminyó*), amb RAMIO i RAMIS

RAMIÓ és un llogaret entre La Selva i el Maresme, vessant NE. del Montnegre, agre. a Fogars de Tordera (però més prop d'Hostalric).

PRON. El nom popular segueix essent fins avui *řamió*; «*řamió* es diu molt poc», m'explicaven, 1936, a Hostalric (Ll. 29, p. 219); ja el 1931 ho havia notat així i confirmat 1954 ss. a pobles i masos de tot el voltant (Horsavinyà, Tordera, Fuirosos etc.); encara que *Raminyó* és la forma que ha predominat en els escrits, sobretot els eclesiàstics. I és notable que —com passa sovint en casos de tals divorcis— l'ús popular ha romàs fidel a la forma més antiga i la d'etimologia més neta.

MENCIONS ANT. Comencen amb una de tan autèntica, venerable i ben garantida com el testament del gran comte Borrell de Barcelona: 993 (any VII del rei Hug), deixava al monestir de Sant Pol: «a coenobio *Sti. Pauli in Maritima* remaneat ipse meus alaude quod habeo in *Maritima*, q. est de *vilas de Ramio* usque ad ipso termine de Pineda» (*MarcaH.*, 946.6; Balarí, *Orig.*, p. 17). Després trobem una forma (oscil·lant entre variats detalls, i sovint amb manifestos i grossers errors de còpia, que correspon a quelcom diferent d'aquella forma tan simple i lingüísticament nítida), forma que va orientant-se, en termes dispersos, entorn de la que ha predominat oficialment.

1101: el bisbe deixa: «medietatem villae *Sti. Celi-donii* --- *Sti. Martiali* [= *St. Marçal de Montseny*] dimitto cum alodio de *Rimaion*» (Villan., *Vi. Li. XII*, § 29); c. 1180: «in parr. *Sti. Andree de Rimaionun* in te. de *Hostalrico*» (*Cart. de Roca-rossa*, § 161.6); 1185: «*Grións, Masanis*, eccl. *Sti. Andree de Ramanau, Or. saviniano, Falgars* ---» (Kehr, *Papsturk.*, p. 515); 1187: «in parr. *Sti. Andree de Rimaninuno*» (C. R-r., § 160.5); 1202: «*Ermessendis* de Cartellà vendo --- mon. de *Ruperuffa* honorem --- q. emi de Arnaldo de *Hostalrico* in parrochia *Sti. Andre de Rimaione* et *Sti. Eul. d'Ortsaviniano*» (*Cart. de Roca-rossa*) (doc. que vaig llegir directament damunt el ms. a l'Arxiu de Sols. = ed. Pons, § 12); 1212: «honore meo de *Rimaion*» (ib., § 152.32); 1233: doc. firmat pel «presbiter *Sti. Andree de Rivomaioni*» (ib., § 156); 1246: «eccl. *Sti. Andree de Rimau*» confirmada al monestir de Breda (*Esp. Sagr.* XLV, 334); 1362: «par. *Sti. Andree de Rimayono*» (*Llibre Verd*, Alsius).

En els anteriors uns l'anomenen només com alou o «honor», alguns com esgl. parr. sense indicar el sant advocat; altres, més tardans, l'indiquen (aa. 1180, 1185 i 1362 i 3 del S. XIII). Però n'hi ha un dels més antics que la posa com advocada a *St. Pere*, i no tenim cap motiu per dubtar que això sigui correcte ni mal llegit (jo mateix ho vaig llegir directament el 1964

en el ms. a l'arxiu de Solsona): 1201, «parrochia *Sci. Petri de Martorello* ['Martorell de la Selva', poc al N. de Fogars] et *Sci. Petri de Riumaio* et *Sec. Eulalie de Ortseviniano*» (f° 10v = ed. Pons, § 13.8).

5 Mn. Julià Pascual, que va viure molts anys, com savi capellà, a Breda i Hostalric (abans de tornar a la seva vall de Camprodon) ja m'escrivia: «algunes vegades es troba *Ramió*, contra el més corrent *Reminyó*, en els llibres parroquials» (23-x-1968).

ETIM. *Ramió* té un origen diàfan, evident, com ja vaig publicar-ho en *E.T.C.* II, 35; I, 145: del NP RAMIS/RAMION, ben conegut i dilucidat com germànic (Förs., 1243; Aebischer, *On. Cat.*, § 22): *Ramis* cas subjecte / *Ramio(n)* complement. Car es troba copiosament com a tal en la nostra documentació antiga.

Fem memòria d'alguns exs. 907: *Ramius* doc. orig. (Abadal, *P. i R.*, 339); 947: «*Ramis* presbiter» (*Cart. St. Cugat* I, p. 27); 954: «sig. *Ramion*» en un doc. de Piera (Arx. Sols.); *S. X* (Rbg.): *Ramius* (SerranoS., *Rev. Arch. Bi.*, gener 1920); *C. l'a. 1000*: «ego *Ramius* de Castellazo» (MDuque, *Docs. d'Ovarra*); 1677: «Medardo Valero *Ramio*, Secr. Gral. de Ribagorça» (Moner, *Bi. Escr. Rbg.*, 336). I en fem.: *S. XII*, doc. de Segarra: «res que B. de Peramola e *Na Ràmia* tol-gren als hòmens d'*Astafrancs*» (PPujol, *Docs. Vg. Urg.*, 6.1).

La forma *Ramio(n)* hi funcionava al costat, ja en germ., com a cas compl.: 954: *Ramió* (Font Rius, *C. d. p.*, § 5); 961: «Signum *Ramioni*», doc. d'Alaó (Abadal, *P. i R.*, n. 187); 988: *Ramioni*, doc. de Serrateix (col·le. Moreau); 1001: Sig. *Ramioni* (*Cart. St. Cugat* II, 9); 1010: «sig. *Ramioni* de Camara» (MDuque, *Docs. d'Ovarra*, 16.10, 19.7); 1036: Sig. *Ramion* (Tssa. *BABL* VII, 493). En fi, mostrant el joc sintàctic subjecte-complement: 964: «alode *Ramione* traditore --- sic voluit me *Ramius* traderet», doc. d'Alaó (Abadal, *P. i R.*, n.º 194). Aquest cas ja bastaria per mostrar que el nom del nostre llogaret prolongava simplement, aqueixa construcció, normal en la sintaxi germànica: ALOD RAMION 'l'alou d'En Ramis' (tal com en «alalde --- de Ramió» del document més antic).

Havent-hi una etim. tan clara i evident, és clar que no hi hem de renunciar perquè les mencions medievals posteriors (més tardanes en 2 o 3 segles) s'hi mostrin rebels. Hi val a dir que algunes d'aquestes es veuen cridanerament errades: grosseres faltes de copista. Un procés fonètic *-mion* > *-míyon* > *-miñó* en rigor fóra concebible i fins sense escrupol. El *Rimau* de 1246 s'esmenaria fàcilment com *Rimaíó*; el *Ramanau* de 1185 també ha de ser error d'un copista que ha vist una tilde en l'original, destinada a la -n final i l'ha resolta posant la nasal fora de lloc.

Ara bé, altres formes com *Rimaion* fan més respecte, perquè s'hi suma repetidament *Rimoion* i d'altres no gaire errònies (*Rimaiunun* et sim.). Tot plegat fa pensar que en la formació d'aquestes ha cooperat alguna cosa diferent d'aquell NP; però com que d'altra banda encara avui el que se sent més és *Ramió*, tenim base tanmateix per sospitar que aquí s'han